

SIMONYI HÍRMONDÓ

A SIMONYI
ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

II. ÉVFOLYAM - III. SZÁM - megjelenik negyedévente

2008. NOVEMBER

Vakáció után a simonyi iskolában

*„Almát, körtét, szilvát, szőlőt
hoz szeptember
nekünk új tanévet, tudja
minden ember.”*

Weöres Sándor

Tudják ezt a simonyi kisiskolások is, akik szeptember 2-án ünnepbe öltözve, szüleik kíséretében indultak az iskolába.

Az iskola kapuján belépve rendezett udvar és frissen festett kerti játékok fogadták őket. A számukra gondtalan szünidő alatt az iskola falai között zajlott a munka. Kifestették és kitakarították a tantermeket, darnyi szülők újjá varázsolták a régi fatáblákat. Szponzorok segítségével két kisebb helyiség új padlóburkolatot is kapott. Mindannyiunk öröme szeptemberre elkészült az iskolai ebédlő is. Az előző években bevezették az épületbe a gázt, a jó minőségű ivóvizet pedig a

séges javításokat és felújításokat a helyi községi hivatallal, aki egyébként az intézmény fenntartója, valamint a szülők és támogatók segítségével tudjuk megoldani.

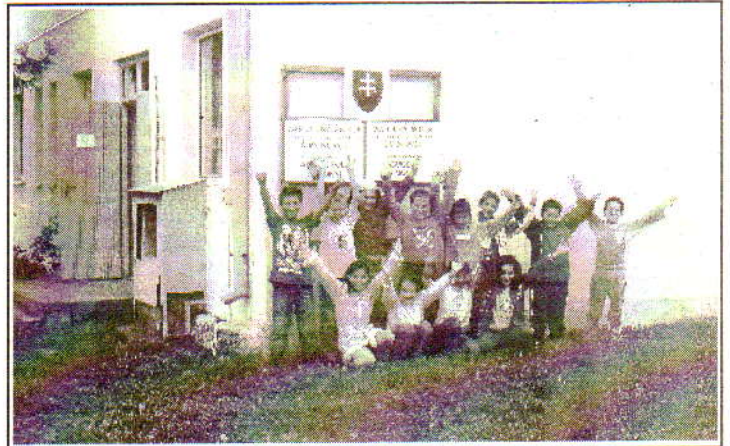
Nálunk is, mint minden szlovákiai iskolában, a nevelés és oktatás alapirányvonalát a minisztérium által jóváhagyott program határozza meg. Ezeket a feladatokat a modern pedagógia haladó szellemében törekszünk ötvözni olyan nevelési elvekkel és nézetekkel, amelyek közvetlen környezetünk elvárásait tükrözik. Minden lépésünket igyekszünk úgy megtervezni, hogy az iskolánk és tanulóink fejlődését, előrelépését szolgálja.

központi vízvezetékéből kapjuk.

Intézményünk így már nemcsak oktatási - nevelési és biztonsági, de higiéniai szempontból is maradéktalanul teljesíteni tudja küldetését. Az épület, melyben egy fedél alatt élünk az óvodásokkal a falu központjában, jól megközelíthető helyen található. A zárt udvar, az árnyékot adó fák, az utca zajától távoli hátsó sportpálya családias jelleget kölcsönöz iskoláinknak. A szük-

Mivel tanulóink túlnyomó többsége szociálisan hátrányos környezetből jött, gyakran merítünk Komenský tanárból, aki hangsúlyozta, hogy a megismerésben az anyanyelvre, a természet és a társadalom közvetlen megfigyelésére kell támaszkodni, pedagógiai programunkban szem előtt tartjuk a gyermekek szabadban történő játék és mozgásigényének kielégítését. A legnagyobb hangsúlyt az anyanyelv

oktatására fordítjuk. Valljuk, hogy az ember elsősorban az anyanyelvét ismerje meg. Ezen a nyelven tanuljon meg mindent, szerezzé meg a kellő alapokat. Ha az alapok nincsenek meg, nincs mire építkezni.

Mivel Szlovákiában élünk nagyon fontos terület a szlovák nyelv fokozatos megismerése, elsajátítása is. A könnyebb nyelvtanulás érdekében tanulóink évek óta a nem kötelező szlovák nyelvű társalgási órákat is látogatják. Itt játékosabb formában ismerkednek a szlovák nyelvvel - mondókákat, szlovák népdalokat, mozgásos és népi játékokat gyakorolnak. A gyerekek élvezik ezeket a foglalkozásokat. Sajnos azt tapasztaljuk, hogy a kisiskolás gyerekek többségének beszéde sok kívánnivalót hagy maga után. Szeretnénk ezen javítani. Az anyanyelvet ezért nemcsak a tanítási órákon igyekszünk velük megszerettetni, hanem gyakran hozunk színházi előadásokat is az iskolába (a helyi kultúrházba) kultúrprogramokat készítünk a jelentősebb ünnepekre, új könyvekkel gazdagítjuk könyvtárunkat, gyermekfolyóiratokat vásárolunk. Mindezt a Pázmány Péter Alapítvány támogatásával tudjuk megvalósítani. Fontosnak tartjuk az „olvasóvá” való nevelést is. Évek óta több hazai magyar könyvesbolttal és két magyarországi kiadóval tartjuk a kapcsolatot. Gyermekeink és azok szülei így évente több alkalommal helyben vásárolhatnak könyveket, gyakran kedvezményes áron.

Oktaó-nevelő munkánk során igyekszünk tanulóinknak megfelelő állapot adni:

- szociális beilleszkedésükhöz
- a közösségekben való viselkedéshez
- saját és mások egészségének megvédéséhez

- a természet megismeréséhez és óvásához
- az értékek felismeréséhez és megbecsüléséhez
- ízlésviláguk formálásához
- kultúrájuk megszerettetéséhez
- és a következetességhez

Egyik alapvető feladatunk a szülőkkel való jó együttműködés. Szinte napi kapcsolatban vagyunk a szülőkkel. A szülői értekezleteken kívül évente tartunk „nyitott napot”, amikor a szülők részt vehetnek a tanítási órákon és egyéb aznapi tevékenységeken. Ezt a lehetőséget eddig sajnos kevés szülő használta ki. Kicsi iskola vagyunk, két osztállyal működünk. Tanulóink száma 34, ebből 15 diák Darnyáról jár be naponta. Az iskolai klubot huszonegyen látogatják. Minden tanuló részese a szociális juttatásokban (olcsó ebéd, ösztöndíj pótlék, tanszercsomag, utiköltség megtérítése ...

Az idén három érdekük működik:

- számítástechnikai (jól felszerelt szaktanterem)
- irodalmi
- ügyes kezek.

Az előző években szívesen látogatták gyermekeink az angol nyelvi kört, melyet ebben a tanévben sajnos szakképzett vezető hiányában nem tudtunk elindítani.

A 2008/2009-es tanévben is az a legfontosabb feladatunk, hogy minden gyermek képességeit önmagához mérten a lehető legmagasabb szintre emeljük, mégpedig megfelelő emocionális (érzelmi) háttér és mikroklíma (léghőmérséklet) biztosításával.

Jelszavunk a jövőben is a régi marad: „Jó szóval oktasd, játszani is engedj!” (HH)

Baráti látogatás a névrokon Vasmegyei községből - Nagysimonyiból

Szeptember 20-án baráti látogatáson fogadta a simonyi önkormányzat és a falu kulturális, egyházi, valamint gazdasági képviselői a magyaror-

szági vasmegyei Nagysimonyi község önkormányzata küldött-ségét - Szlama Józsefet - volt polgármester, Lábos András jelenlegi polgármester, Pálko-

vics Lászlót képviselőtestületi tag személyében. Már a korábban fölvetett telefonos, internetes kapcsolatteremtés alapján és kölcsönös szimpátia valamint hasonló történelmi, nemzetiségi, kulturális önkormányzati tények alapján meghívásunkat elfogadva meglátogatták községünket. A községi hivatal ülés-termében megrendezett fogadás szívélyes baráti légkörben zajlott. A felek ismertették egymással a Nagysimonyi Simonyi községekről szükséges tudni-valókat és terveiket. A falvak megnevezésén kívül még nagyon sok közös vonást fedez-

tünk fel falvaink életében, múltjában, jelenében, kulturájában.

A látogatás faluszemlével folytatódott és a vendégek megkoszorúzták a Szent István emlékére állított kopjafát, valamint az I. és II. világháborúban hősi halált halt polgárok emlékműveit. A látogatásuk Rimaszombatban városnézéssel, valamint közös ebédrel ért véget. Simonyi község nagyra értékeli a Nagysimonyiak látogatását, melyen a felek megegyeztek a további baráti, kulturális kapcsolatok kiépítésében és ápolásában.

150 éves a simonyi templomtorony

2008. augusztus 17-én a Simonyi Református Gyülekezetben hálaadó, ünnepi istentisztelet keretén belül emlékeztünk arra, hogy 150 évvel ezelőtt építették fel a templom díszes tornyát. A torony jellegzetessége, hogy oszlopokon nyugszik. Építőmestere Miks Ferenc, rimaszombati építész volt. 1857. augusztus 2-án tették le az alapkövét és 1858-ban fejezték be építését. Azóta is a környék, a táj jellegzetessége és az itt élő emberek életének része. Az 1848-49-es szabadságharc leverése után a simonyi gyülekezet részéről nagy áldozat volt egy ilyen torony felépítése. De ebben az áldozat-vállalásban mutatkozott meg az itt élő emberek Istenbe vetett hite, remény-sége. Talán a magyarság életében az egyik leggyászosabb idő buzdította

einket arra, hogy ennek a templom-toronnak a felépítésével kifejezzék: sem magyarságukat, sem református vallásukat nem lehet megtörni.

Hálaadó alkalmunknak két része volt: az egyik a templomban, a másik pedig a templomtorony tövében. Az ünnepi istentiszteletet Pál Margit, nyugdíjas pedagógus nyitotta meg a 118. zsoltár válogatott verseinek felolvasásával. Utána Milen Marcell lelkipásztor köszöntötte a kedves vendégeket és a szeretett gyülekezetet. Az igehirdetés szolgálatát Nt. Nagy Ákos Róbert, a Gömöri Egyházmegye esperese végezte a 84. zsoltár válogatott versei alapján. Igihirdetésében többek között említett tett a simonyi templom-torony egyedi szépségéről, valamint emlékeztetett bennünket arra, mennyi

minden történt és változott meg 150 év alatt. Történelmi, politikai korszakok, ideológiák váltották egymást, de mindezek fölött átvél Isten örökkévalósága és az itt élő nemzedékek Istenbe vetett hite. Ünnepi megemlékezésünket a Bárka kórus énekei, Bálint István tárogatón előadott zeneszámai, id. Boján Árpád történelmi megemlékezése és Milen Marcell verse tette színesebbé, gazdagabbá. A Himnusz, a Szózat elénekélése és a torony harangjainak szava foglalta egybe ünnepi gondolatainkat, érzéseinket és töltötte el megható örömmel lelkünket.

Ünnepi együttléstünk a kultúrházban folytatódott szeretetvendégséggel, ahol Bálint István teremtett jó hangulatot.

Szívünkben, lelkünkben azzal a reménységgel zártuk alkalmunkat, hogy remélhetőleg 50, 100, vagy 150 év múlva is áll még a simonyi templomtorony és a mi utódaink is hasonlóan tudnak majd emlékezni.

Ezúton mondunk köszönetet támogatóinknak: a Simonyi Vadásztár-

sulatnak, a Bőviba mezőgazdasági kft.-nek, a Községi Hivatalnak, Budai István és Kósik Tibor vállalkozóknak és mindazoknak, aki munkájukkal és adományaikkal segítettek ezen szép alkalom megvalósításában.

Istennek legyen hála azért, hogy ismét megtapasztalhattuk: „...jó az Ur! Boldog az az ember, aki öböne bíz.” (34. zsoltár)

Milen Marcell

Múló, örök boldogságban

*Kecses torony mutass utat,
Lelkem, testem célt kutat,
Életem hogy megtaláljam,
Meggpihenek oszlopaid árnyékában.*

*Csukott szemmel inát mondvá,
Múltat, jelent, jövőt karolva,
Egre emelt szívvel látom
Kegyelmet Istennek a világon.*

Hála, ünnep, öröm, béke
Összeforrott nemzedékről
nemzedékre.*

*Edzett hit és erős karok
Reménységgel emeltek e
templomtoronyt.*

*Messze látszik fehér teste,
Benne minden hívő lelke,
Százötven év mulandóság:*

Istenről tett bizonyosság.

*Harang kondul, rezdül lelkünk,
Öröm-bánat koszorúban
ünnepelünk.*

*Kéz a kézben, ölelésben, éneklésben,
Táncot járva emelkedünk
messzeségbe.*

*Földi élet kevés nekünk,
Gazdagságot mástól nyerünk,
Pimasz ina, mély alázat,
Istennél az elfogadó bűnbocsánat.*

*Kecses torony, karcsú ujjad,
Röpke éltünk mennybe trjad,
Tüzes székér, Krisztus vére,
Íteletkor ragadjon el üdvösségre.*

Milen Marcell

Születtek

2008.06.25, Molnár Virág
Lilla, Simonyi 90

2008.07.12, Tóth Balázs,
Simonyi 144

2008.07.28, Oláh Dominik,
Simonyi 62

2008.08.25, Oláhová Klára,
Simonyi 49

2008.08.31, Oláh Carlos,
Simonyi 43

2008.09.08, Antal Dávid,
Simonyi 147

2008.09.14, Váradi Gab-
riel, Simonyi 65

Elhunytak

2008.08.06, Gáspár Kata-
lin, Simonyi 152,

2008.09.06, Bató László,
Simonyi 53,

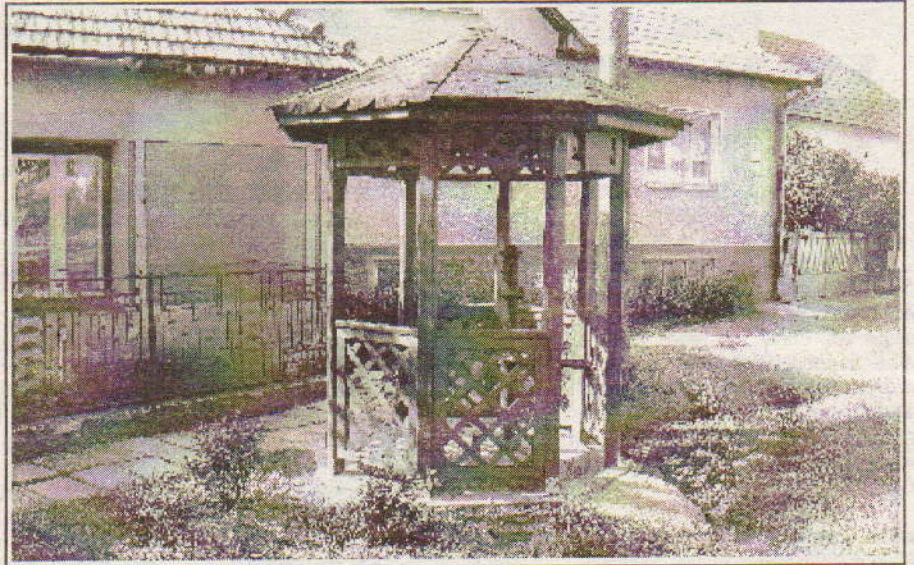
2008.09.19, Adorján László,
Simonyi 212,

2008.10.08, Lakatos Ilona,
Simonyi 201,

Díszbe öltözött a falu kútja

Ezen a néven közismert ivóvízes kútról van szó, mely a „felvég- ben” évtizedekig szolgálta a falu népét, majd feledésbe merült és végül tolvajok keze által a vasgyújtásba került.

Most megújult állapotában működőképesen látható az utcán, körül építve, kerítve. Talán új korában sem nézett ki ilyen jól. Falufelújítási alapról, sikeres pályázat útján kaptunk rá pénzt, amit úgy látszik jól befektettünk. Új formájával és régi küldetésével még sokáig örvendeztetheti és szolgálhatja a falu lakosságát. Közösén óvjuk falunk kincseit!!! (ME)

Községünkben téli tüzelőt biztosított az ETP Szlovákia polgári társulás idős roma családoknak

Már 2 éve együttműködik községünk az ETP Szlovákia polgári társulással, mely kölcsönökben és anyagi támogatásban részesítette a rászorult polgárainkat.

Most a kispénzű, romaszármazású polgárainkat vette célba összesen 9-et, akik 1945.május 8. előtt születtek, mégpedig 5 m3 tűzifa díjmentes biztosítása formájában. A támogatottak nagyra értékelik a támogatást, melyben részesítették őket. Technikai részét az önkormányzat mellett működő területi szociális dolgozók és aszisztensek bonyolították le.

L.E.

Cserjes - Cerovina nagytérsegi szövetség

2008.7.23-án megalakult négy mikrorégió Medves, Palóc, Rima és Gortva menti részvételével a Cserjes - Cerovina nagytérsegi polgári társulás - 28 falu

A társulás céljai:

- a nagytérsegi gazdasági, szociális fölemelkedése
- helyi kultúra ápolása és a falvak revitalizációja
- az életkörülményekkel való törődés
- munkahelyek teremtése
- határon túli együttműködések létrehozása
- infrastruktúra fejlesztése

Mivel 4 mikrorégió összefüggő térségről van szó és az összlakossági lélekszám, így meghaladja a 15 ezret nagyobb lehetőségeink nyílnak fejlesztési uniós pénzek megpályázására.

A szervezet tagjai a községek polgármesterei. Az igazgató tanácsban 15 személy vesz részt, melyek képviselik az önkormányzati szférát, vállalkozói szférát és a non profit szervezeteket. Jelenleg folyik a szervezet regisztrálása a belügyminisztériumban.

(ME)

PARASZT - GAZDALKODÁS: SZÖVÉS

Varga Gizi néni

A simonyi emberek megélhetését elsősorban a föld, a gazdálkodás biztosította. A családok mondhatni szinte mindenben önellátók voltak, vagyis megtermelték és előállították mindazt, amire szükségük volt. Ennek egy részét képezte a len- és kendertermesztés, valamint a szövés. Ezen hasznos, szép és egykor a mindennapok részét képező, de mára már feledésbe merült műveletek felidézésében volt segítségemre Varga Gizi néni.

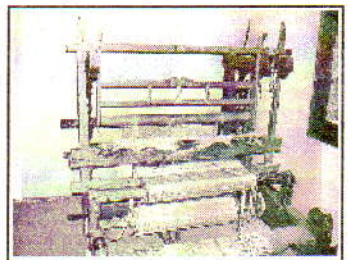
A lent és a kendert többnyire a kertek alatt, a földek végében, vagy a Rima mentén termesztették. A len alacsonyabb növény a kendernél és finomabb fonalat, valamint vásznat lehetett

belőle készíteni. Magját az újrültetés-nél használták fel, vagy pedig megfőzve az olyan jószággal etették meg, amelyik nem kérődzött. A kender szintén a vászon alapanyagát képezte, magjából olajat préseltek. A kendert két részben takarították be. Nyár közepén azokat a növényeket húzták ki, amelyek virágoztak, de amelyek meglepő módon nem hoztak magot. A korábban kinyűtt kenderből készített fonál színe szebb, világosabb volt annál, amit csak ősszel, másodjára vágtak le, s ami már magot is hozott. A levágott lent és kendert szárítás után a Babicában áztatták körülbelül két hétig, utána pedig ismét jól kiszárították. Ezután a száraz növényt tiltolták, tehát a szárát megtörték. A tiltást egyrészt otthon végezték, vagy pedig Szerkében a malomban, ahol egy nagy henger pré-

selte, törte, a fonálnak való alapanyagot. Tovább a gerebenen finomították a lent és a kendert. Az, ami a fésülés során a kézben maradt, az volt az úgynevezett „feje”, tehát a legfinomabb alapanyag. A kevésbé finom „szála” és a legdurvább „gongyola” benne maradt a gerebenben, amit szintén hasznosítottak, ebből fonták például a törőlének való szalát. A kifésülés, vagy úgy is mondhatjuk, hogy a minőségű elkülönítés után a len vagy a kender rákerült a guzsalyra. Onnan tekerték le és fonták fonállá, ami aztán az orsóra került. A „fejéből”, tehát a legfinomabb alapanyagból készítették például az abroszt, a lepedőt, a férfi inget, a „szálából” a törőlközőt, a zsákokat, a „gongyolából” pedig a pokrócot. Az orsóra föltekert fonalat lehetett fehériteni, vagy színezni. Amennyiben igény volt rá, a fonalat többnyire Magyarországra küldték festeni.

A különböző minőségű (vagy színű) fonalak elkészítése után vette kezdetét a szövés. Régen majdnem minden családban volt szövőszék, ami szinte egész télen fel volt állítva, hogy üzemelhesen. A szövés hozzáértést és kitartást igényel, éppúgy, mint bármely más munka. Ügyes kezű, tehetséges asszonyok végezték a szövést. Aikre még emlékezhetünk, ilyen volt Simonyiban többek között: Imrecze Lenke, Ruszó Piroska, Lakó Zsuzsanna, Pál Irénke, Balog Barnáné, Budainé vagy Véghe. Az elkészített fonalat csőre tekerték, majd a forgóra. A forgóról láncszemben óvatosan le kellett szedni, így került a szövőszékre, ahol először beszedték a nyistbe, majd a bordába és kezdetét vehette a szövés. A bordába egyformán volt a fonat beszedve, de a nyistbe különféleképpen, ami a vászon mintáját adta meg. Sok

fortélya volt annak, hogyan lehet nagyon szép mintázatú és különféle színű vásznat, vagy pokrócot szőni. Ehhez már valóban szakértelem kellett. Legtöbbször mi már el sem tudjuk képzelni a szövésnek a menetét. Minden bizonnyal azért, mert nem tanultuk, de

még csak nem is láttuk, hogyan megy mindez végbe. Ezért a szövessel kapcsolatos legtöbb fogalom is ismeretlen a számunkra.

Ma már Simonyiban senki nem sző, legfeljebb terveket. Szekrények mélyén, családi örökségként őrizzük azokat a szép len- vagy kendervászonból készült terítőket, törőlközőket, függönykísérőket, amiket még szüleink, nagyszüleink vagy dédnagyanjaink készítettek. A szöttek nemcsak szép, de érték is. És ezt nem csak azok a felvásárlók tudják, akik manapság vászon után kutatva megmégálnak Simonyiban, de már régen is tudták. Egykor Magyarországról jártak ide asszonyok, akik ruhaanyagot hoztak cserébe pedig vásznat kértek és vitték magukkal. Hogy lesz-e valaki Simonyiban, aki ezt a régi, szép foglalatosságot, a szövést újrakezdi, azt nem tudhatjuk, de legalább ezzel a pár gondolattal (még ha hiányos is a szövés leírása) jó volt fölleveníteni, Varga Gizi néninek köszönhetően.

Milen Marcell

KÖZÖTTÜNK ÉLNEK - portré

Budai Erzsébetről

A festészet: művészet, önkifejezés, egyféle sajátos rálátás a világra, az élet dolgaira, de ugyanakkor szórakozás, kikapcsolódás és misztikum is. „A festészet története” című kis könyv bevezetőjében ezt olvashatjuk: „Az emberek több tízezer év óta festenek - a festészet hamarabb alakult ki, mint az írás vagy akár a házépítés. Sok ókori ember úgy vélte, hogy a festmények csodatevő és misztikus hatásuk van, ezért a képek a vallásuk részét képezték.”

Néhány éve, hogy Simonyiban föl-fölbukkan egy-egy új festmény családi otthonainkban, diszítve az előszobát vagy a nappalt. Forrásuk felől érdeklődve a „nyomok” Budai Erzsébet-hez vezetnek. Úgy gondolom, hogy a kedves, közvetlen, jó értelemben véve a szinte gyermeki lélekkel megáldott tanító néni nagyon sokan ismerik nemcsak Simonyiban, hanem a környéken szinte mindenütt. Ő az, aki közel 40 éven keresztül gyermekek sokaságát tanította, nevelte, vezette a maga egyszerű, emberi, játékosan derűs személyiségevel.

Pedagógiai pályáját a bátkai alapsiskolában kezdte, majd Nagybalogon folytatta. Ezután került kedvenceihez, a legkisebbekhez, Gesztetében és Péterfalán volt óvónő. Majd 1975-től egészen nyugdíjba vonulásáig, - sőt, ha a szükség úgy kívánta, még azon is túl folyamatosan a simonyi óvodában tanított. Nagyon szerette a munkáját, ha lehet ezt egyáltalán munkának nevezni az ő szemzőgéből. Mert ahogy már gyakran említetté, neki az óvoda volt az élete, a gyerekek közelében az a kikapcsolódási közeg, ahol minden gondját, baját elfelejtette. Mai napig visszavágyik szerettei, a legkisebbek közé.

A nyugdíj, az óvodától való „megfosztottság” egyféle ürt hagyott életében, amit a festéssel próbált, próbál kitölteni. A rajzolást, festést nem tanulta, csupán a maga elképzelése, tehet-

sége szerint fogott bele. Bár, mindig is szeretett festeni, rajzolni, hiszen része volt hivatásának, munkájának. Annakidején a gyerekek részére, a különféle foglalkozásokra sok-sok segédeszközt készített. Az óvoda termeinek falát festményekkel díszítette, hogy barátságosabbá, elfogadhatóbbá tegye a kicsik számára az otthont. Voltak tanítványai, akikkel rajzversenyt nyert, pl.: Kósik Krisztina, Oláh Katalin, Gáspár Katalin. Egyszóval, nem volt számára idegen, nem állt tőle távol a képzőművészet. Igaz, kezdetben nehezebben ment a festés, de minél többet gyakorolta, annál inkább belejött. Ma már összesen több, mint 100 festménye van, különböző helyeken: ismerősök-nél, rokonoknál, családtagoknál, barátoknál, falubeliek-nél. A megfestett képekről saját részére nyilvántartó listát vezet. Ami az anyagokat illeti, többnyire temperafestékekkel dolgozik vászonra, vagy merev festőlapra. Nagyobb részt tájképeket és csendéleteket fest, de emberi alakok, vagy portrék elkészítése már nehezebben megy számára. Elmondása szerint, amennyiben majd módjában áll, szeretné az olajfestéssel való munkát is gyakorolni, elsajátítani. Mivel Budai Erzsébet a református gyülekezetnek aktív tagja, közeli ter-veiben szerepel, hogy megfesti a simonyi templomtoronyt, amit már plakát formájában láthattunk kitéve a falu különböző pontjain, mely plakát a torony 150. évfordulójának ünnepét hirdette.

Úgy gondolom, mindannyiunkat örömmel tölt el, hogy a kedves tanító néni nyugdíjas napjait többek között ilyen aktív és alkotó tevékenységgel tölti. További munkájához kívánunk neki nagyon sok erőt, egészséget, népes családja körében sok-sok boldogságot, hogy még sokakat és sokáig meg tudjon örvendeztetni az ő személyisége-vel, jelenlétével, és szép képeivel. Ele-tét és munkáját kísérfje Isten áldása.

Milen Marcell

Hírek a Bárka Kórus életéből

Nagyigmádon jártunk

Egy korábbi számból - és sokan személyes tapasztalatból is - értesülhettek arról Kedves Olvasóink, hogy a Bárka Kórus felvette a kapcsolatot a magyarországi Nagyigmánd női kórusával. Ennek első szép alkalmá volt a nagyigmándiak tavalyi adventi látogatása, fellépése Simonyiban. Idén mi kaptunk szívélyes meghívást Nagyigmándra, amelynek eleget is tettünk 2008. július 12-13-án. Megtisztelő volt számunkra, hogy éppen a község egyik sajátos, helyi ünnepére kaptuk a meghívást: a Szikszay-Mansbart napra. Nagyigmánd község minden évben megemlékezik Szikszay János református és Mansbarth Antal katolikus lelkészek 1848-as mártírháláláról. Erre az emléknápra érkezünk meg július 12-én. Nagyigmándi barátaink örömmel és szeretettel fogadtak mindannyiunkat. Az emléknápi eseményeit egy közös koncerttel nyitottuk meg aznap délután a református templomban. Ezt követte a megemlékezés a Vértanúk terén, majd a mártír lelkészek sírjainak megkoszorúzása. Az ünnepi rész után vendégül látott minket a nagyigmándi Szent Mihály Római Katolikus Plébánia, az estét pedig vendéglátóink, a kórus tagok társaságában töltöttük. Másnap délelőtti részt vettünk a református istentiszteleten, utána pedig megtekintettük a helytörténeti kiállítást, valamint magát a települést. Mindannyiunkban kellemes benyomást keltett Nagyigmánd szépsége, rendezettsége, tisztasága, a közterületek díszei. Külön említést érdemel a község központi részén kialakított Milleniumi Park, amely a történelmi Magyarországi területét formázza, kopjafákkal jelölve a nagyobb városokat.

Vasárnap délután sok elménnyel, megerősödött baráti szálakkal, és a jövőbeni találkozások reményében búcsúztunk vendéglátóinktól.

Elményeinkről köszönettel tartozunk a nagyigmándi vendéglátóknak, Szijj Ferencné polgármester asszonynak, utazásunk támogatását pedig megköszönjük Simonyi Önkormányzatának és a BÖVIBA Kft.-nek.

Milen.E

Simonyi vagy - tudnod kell - helytörténeti sorozat III. sz.

Feldolgozta: Kovács Gyula

(Folytatás a múlt számból)

Ami a portaszámok nagyságát illeti, Harmacot 23 és Velkenyét 28 portával leszámítva a környék messze legnagyobb faluja Simonyi. 1551-ben 31-en fizettek tizedet (családok), 1553-ban portáinak száma pedig 18. 1556-ban Lórántffy Miklós fia György a falu birtokosa de politikai „helytállása” miatt Ferdinánd elkoboztatja vagyonát. A század közepe felé jelenik meg megyénkben a török. 1566-ban már az egész megyét elfoglalja, kivételt csupán Murány és Krasznahorka vára képezett, akik fekvésüknek köszönhetően „szabadságukat”. Ekkor megkezdődik Simonyi vesszőfutása, mely csak a következő század végén

dekében Simonyi helységben lévő birtokrészt Kristóf Fánchy, másképp Deghi Jánosnak 60 magyar forintért elzalogosítja. 1566-ban még 11 és fél (de az év végére már csak 9) egész jobbágyporta van használható állapotban, ezeken Lórántffy János, Literátus János és Derencsényi Farkasné osztoznak. (Derencsényi Farkas még 1552-ben Salgó várának ura). Ekkor már szörnyen kegyetlenkedik a török. Fő fészük Eger, innét ki-kicsapnak s kegyetlenül sarcoltatják a Rima minden faluját. A lakosság még győzi, fizet, de egyre csak emelkednek a különbféle címen kivetett adók, s ha nem fizetnek időben, családotól hurcolják el őket s vetik rabságra Egerbe

mán betevő falatjuk sem maradt. Hogy az éhhaláltól legalább megmeneküljenek, egyedüli megoldásnak a menekülés mutatkozott. Az éjszaka leple alatt a falu nagyrésze elhagyta házait s biztonságosabb helyre bujdosott. 1572-ben hét egész jobbágytelek, hét féljobbágytelek található még Simonyiban „valamilyen” állapotban, amin még lehetett dolgozni. Ezen két zsellércsalád dolgoztatott. 1575-79 közt még Simonyi 25 ház után fizette a „fejadót” a töröknek. (Csak Rimaszombat többet 200 és Jánosi 35 ház után). 1578-ban Lórántffy családnak már csak négy telke, hét féljobbágytelke és négy zsellércsaládja maradt és egy házatlan zsellére. 1588-ban vala-

vább a munka áll, nincs aki dolgozzon, ezért megpróbálja a lakosokat visszacsalogatni. Megígéri (s többé kevésbe be is tartja), hogy enyhít az adókon s a messzi földre járó robotot eltörli, sőt még abba is beleegyeznek, hogy a jobbágyok az adót ne pénzben hanem terményben róhassák le. Ez (mivel Simonyi esetében jó termőföldről van szó) nagy segítség az embereknek. A lakosság ha nehezen is de idővel visszatér a házaikba. Ennek bizonyossága az is hogy 1599-ben Simonyiban már 26 házat számolnak össze. (Csak Harmacnak, Jánosinak és Serkének van több). Emlékezzünk meg a falu sokat szenvedett XVI. század beli jobbágynépségről: Bodor, Bene (Ben-

mérséklődik egy keveset. Területi fekvése miatt (a serkei vár árnyékában fekszik, közel Fülekhöz és messze Szendrőhöz s Egerhez) a megye egyik legkevesebb szenvedett falujává válik. 1564-ből van még egy érdekes jelentésünk, mely közvetlenül a törökök berohanása s elfoglalása előtt készült Simonyiról. Az egri káptalan előtt Lórántffy Kristóf Feledy Boldizsárt a császárhoz kívánta „vezetni”, hogy az őket közösen illető ajnácskői várat és uradalmat visszanyerhessék, a szükséges költségek fedezése ér-

vagy Füleken. A váltásdíj szinte megfizethetetlen. A lakosságot messzi robotra is rendelik, ahonnan nem mindenki tér vissza. Csak egy példát említünk az adózás emelkedésére. A legelső adó, mit a török kivetett Simonyira 80 forint majd ezt nagyon rövid időn belül megemelték 180 forintra. Ezt a lakosság már nem tudta fizetni. Persze ezen kívül még adni tejet, vaját, mézet, tojást s különféle ajándékokat, amit főleg a füleki török „parancsnok” szerezett igen nagyon. A jobbágyság teljesen leszegényedett jófor-

micskét javul a helyzet, hisz a korabeli feljegyzések szerint 8 féljobbágytelket jelentenek, de nincs aki dolgozna rajta, mivel a lakosok egy pár öreg kivételével mind elmenekültek. Ezek után esztendőig nem aratnak, nem szántanak, s nem vetnek a faluban. A házak leromlottak, a hajdani virágzó telkeket felverte a gaz és dudva. Kóbor állatok járják a határt élelmet keresve. Az egész vidéken oly nagy a szegénység, s a pusztulás hogy több település örökre elpusztul. A török észreveszi hogy így nem mehet to-

ce, Benc, Benedek), Zantho (Szantho), Wégh (Wek, Weg-Wigh), Bertok, Wargha, Hank (Hangh, hang, Hanka, Hanki) Kathi (Katti), Bewlt (Bewd, Bede, Beda, Beode Boyth, Beöd, Bedő, Both) Býro, Czako, Sypos, Thekes, (Teokes, Tokos, Tőkes), Bone Czene (Syna, Czinya), Dobos, Fylap, Kowacz, Marton, Synko (Syko, Sikos, Sik), Lazlo, Theke, Mark, Bachyo (Bacho, Baczo), Gal, Ferencz, Veoreos, Polgar, Bau, Pondracz, Stanizlo, (Zanislo), Kuthasi, Wari, Simonj, Imre, Makaj, Katsanto. (folyt.köv.)

Ki hogy vet, úgy arat

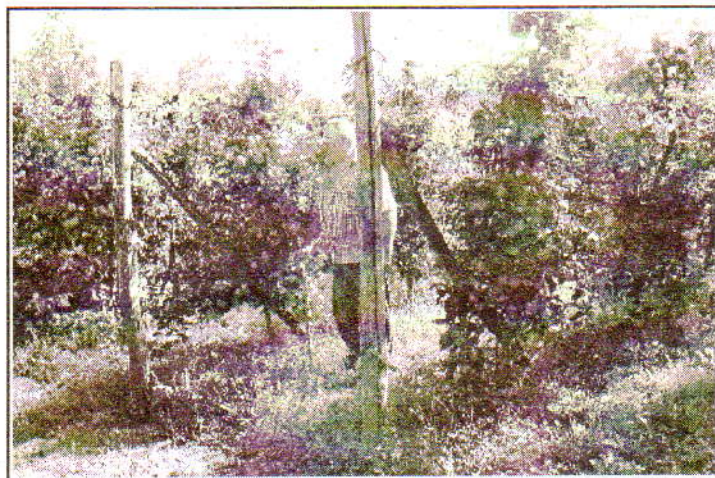
Ez a mondás érvényes nem csak a mezeli növényekkel kapcsolatban, de a kiskertek, gyümölcsösök, szőlők esetében is. Falusi ember úgy szereti, ha lakóhelye körül van véve kezelt gyepel, virágokkal és kertje gyümölcsfákkal van teli. A szép kert igazán szívet melengető látványt nyújt. Egy ilyenre lelünk id. Asztalos József és felesége Marika portáján a temetővel szemben. Asztalos Józsefet mindig kertészkedő, szőlészkedő, gazdálkodó embernek ismertük, de talán munkája gyümölcssei most mutatkoznak meg igazán és a szó szoros értelmében.

Most már a 67 éves nyugdíjas 2003-ban a petresi gyümölcsösben szerzett tapasztalata alapján betelepítette a háza mögötti kertet és az udvart 57 almával és körtével. A nagy szeretettel végzett mun-

kának telepítésnek, nevelésnek ma meg van az eredménye. A kertje és az udvara díszleg a rogyásig megtermett alma és körte terméstől. Szébbnél szebb és díszesebb gyümölcs gyönyörködteti az ember szemét. Szívesen is üldögel közelükben erőt merítve belőle nyugdíjas éveikhez. Ma már átadni készül a stafétát az unokájának Jocónak, kire ráragadt nagyapja kertészkedése és ma már kiveszi részét a munkálataiból. Hogy mi a titka ennek a gazdag termésnek: megkérdeztem a gazdát.

A válasza a következő:

- a becsületes talaj előkészítése
- jó fajta kiválasztása - golden, delicia, gála, jonared
- szakszerű metszés
- megfelelő tápanyag és növényvédelem (5x permeteztek)

- és rajta kell tartani az embernek a szemét

Nem elhanyagolható persze egy jó adag szerencse az időjárással kapcsolatban, - jégverést mellőzve.

Most már a termés begyűjtését tervezgeti és annak szakszerű tárolását. A termésfeles-

legből évente kóstolóban részesíti a helyi iskola és óvoda gyerekeit, amit szeretnénk ezúton is megköszönni.

Gratulálunk a csodálatos kertjéhez és kívánunk neki erőt, egészséget és sok sikert a továbbiakban.

(ME)

MINDENNAPI KENYERÜNK

Az emberiség fejlődése során sok változáson ment át. Túlélését az intelligenciájának köszönheti, mely az evolúció során a csúcsra juttatta a gondolkodó embert. Életmódja sokat változott, a gyűjtögetés időszakból átment a termelés korába, melyben a legfőbb tevékenysége a mindennapi kenyér bebiztosítása saját szükségletre és családja részére. Így fejlődött ki a mezőgazdasági állat- és növénytermesztés, mely magasabb szinten biztosítja, ma már elmondhatjuk helyen-

dálkodóknak megnehezítette életüket az ezévi időjárás.

Erről kérdeztük a Bőviba k.f.t. résztulajdonosát. A Bőviba társaságban is nagy bizakodással teltek a tavaszi, nyári hónapok. A növények köztük a repce, őszi búza, árpa nagyon jól kifejlődött, megvolt az egyedszám is, és a kellő tápanyag, valamint növényvédelmi szint is. Nagyon jó terméshozamot várva kibővíttve a gépparkunkat 2 kombajnnal, melyek meg is kezdték a repce aratását 2008.7.5-én. Ezzel aztán vége is volt a szerencsének. Jöttek a viharok és a jégverések ami aztán 90% kárt okozott a repcében, ledöntötte és elverte az árpát, búzát, valamint kárt tett a kukoricában is. Mindennapossá váltak az esők és így elhúzódtott az aratás. A

napsütöses szakaszokat kihasználva valóban naponta harcoltunk a búza, árpa mindennapi kenyérünk begyűjtéséért.

A hozamok végül is csak átlagosnak mondhatók. Az elért eredmények a következők:

Fajta	vetésterület	hozam
olajrepce	182 ha	10 q/ha
őszi búza	157 ha	31 q/ha
tavaszi árpa	63 ha	37 q/ha

A sűrűn vetetteknél is, a jégverés által a hozamokban 40-50%-os károk keletkeztek.

Az elért eredmények is nagymértékben köszönhetőek a dolgozók önzetlen munkájának. Bízva a jobb szerencsében ma már újra készítjük a talajt az új termésnek, bízva még akkor is a jó szerencsében, ha néha úgy érzi is az ember, hogy keserű a kenyér.

(ME)

A nehéz paraszti sorsot méltatta és fejezte ki csodálatát iránta Kosztolányi Dezső „A magyar paraszt” c. versében.

Kosztolányi Dezső:

A magyar paraszt

Csak akkor látod őt, ha szürke éjjel szágulid tovább gözvasút veled, s a hajnal mérgező lehelletével leng tejszínűn az alvó táj felett.

Merengve megy előre, méla, álmos, lovát magára hagyja, szántani, olykor kitarja karját, mint a táltos, csillognak inge fűszin fodrai.

Roskadát inakkal lassan ballag aztán, bőles melabú van napsütötte arcán, de szem nem látta őt könnyezni még.

Mint egy búz isten jár a zöld mezőben, dőbbenve nézem, mint halad előttem, és nem tudom, mi bántja nagy szívét.

ként túlnépesedett földünket. E folyamat alatt állandó küzdelemben állt az emberiség a természet erejével, melytől még a mai világban is nagyon függ. Tanúi lehetünk ennek a szűkebb életterünkben is, falunkban Simonyiban, ahol a gaz-

Ritkán látott madarak

Ritkán látott madárrá vált a Tövisszúró Gébics - úgynevezett szarka gébics.

Még a 60-as években sokat láthattuk a falu közelében a kertalatti akácfán, vagy az útparti nagy fűzfán. A gébics rengeteg rovar elfogyaszt főleg fiókneveléskor. Különlegessége, hogy a felesleges táplálékot hernyókat tüskére szúrja és így majd a későbbi időre bespajzolja. A madárvédő szervezetek újra szaporítását szorgalmazzák. Ezt a célt szolgálják majd egykor a kavicsbánya területén az őshonos nyárfák és a fehér nyárfa ültetések, mivel fészkelőhelye mindig is a magasranövő fákra van.

(ME)

A jó pap holtig tanul, a felelőtlen ember egy percig sem

Sokat gondolkodtam az utóbbi időben azon, hogy vajon nyilatkozzak-e a felmerült problémákkal kapcsolatban, és ha igen akkor hogyan tegyem ezt meg, hogy ne sértsem meg az érintett polgárok emberi mivoltát.

A hitelekéről lenne szó, amiket a polgáraink igénybe vesznek. Egyesek felelősségük teljes tudatában, mások felelőtlenül teszik ezt, veszélybe sodorva ezzel családjuk anyagi biztonságát, existenciáját. Mindenki kerülhet olykor pénzzűkébe, hogy nagyobb kiadásait csak ezen a módon tudja fedezni. Ma már nagy kínálat van hitelek közül a pénzpiacon. Vanak tisztességes és tisztességtelen ajánlatok. Az előző segít a családokon, míg a második sárba dönti azokat. A segítő hitelek talán 15% kamattal véleményezik, míg az azon felülit uzsorakamatnak, mely nem ismer határt és elmegy egészen 64,5% -ig. Ha éppen nem kamatnak nevezik ezt a százalékot hanem pénzkészletési költségek fedezésének ami valójában egy és ugyanaz, így is tisztességtelen. Az embereket gyors hitel fölvételével csábítja, hogy az hetente csak 100 Sk tesz ki. Felvetetnek a lakosainkkal több kölcsönt, van olyan is, aki 7-et fizet, aminek törlesztése képtelenség a mai munkanélküli helyzetben. Igen jól gondolják a PROVIDENT-ről van

szó. Már évek óta tevékenykednek hitelnyújtásokkal falunkban uzsora kamattal, pénzügyi kiadásoknak nevezve a 64,5% kiadást. Az emberek naivitására támaszkodva rábeszéljük őket a fölvételre, holmi kétes dílerek akik csak bedolgoznak a cégnek akik ha baj van azonnal eltűnnek a színről, hátrahagyva a pusztulás és anyagi kilátástalanságot. Nem egy közülük az erőszakos formáját válassza a pénzbehajtásnak - lelki, pszichikai nyomást gyakorolnak a kliensre, ha ezzel sem érnek el eredményt, jön a végrehajtás. Hogy ne csak teoretizáljunk de tegyünk is ez ellen valamit a község behozta a falu területére az ETP

polgári társulást, ami 35000 Sk terjedelemben 2,7% kamattal 4 éves visszatérítésig ad kölcsönt a rászorultaknak. Ez összehasonlításnak elég kell hogy legyen:

64,5% költség a providenttől
2,7% az ETP-től

Okos ember ha nem ért is hozzá - tanácsot kér és azokat meghallgatja, mert ha nem, ha a következőkben is fejest ugrik a kátyúba, képtelen lesz kikeveredni a tartozásokból. Ezek után le lehet vonni a következtetést, hogy legközelebb a jót válasszuk, mert egyszer tévedni lehet, de naivan ugyanabba a hibába nem szabad újra belesni.

Okos ember ha nem ért is hozzá - tanácsot kér és azokat meghallgatja, mert ha nem, ha a következőkben is fejest ugrik a kátyúba, képtelen lesz kikeveredni a tartozásokból. Ezek után le lehet vonni a következtetést, hogy legközelebb a jót válasszuk, mert egyszer tévedni lehet, de naivan ugyanabba a hibába nem szabad újra belesni.

Az EURO érmék hátoldala

Szlovákia lakossága az EURO fizető eszköz bevezetéséhez az érmék hátoldalára a következő motívumokat választotta:

az érmék első oldala

1, 2 euro

10, 20, 50 cent

1, 2, 5 cent

Motív: dvojkríž na trojvrší, ktorý je v štátnom znaku

Motív: Bratislavský hrad

Motív: Kriváň

GONDOLATOK

Nem is olyan régen valamelyik éjjel nem jött számomra az álom, eszembe jutottak a sok szép fülbemászó dülők, területek megnevezései, melyek jellegzetesek Simonyi község területére. Egy-egy megnevezés hallatán még ma is kellemes bizsergést érez az ember és eszembe jutnak gyerekkori emlékeim. Falusi gyerek lévén ott ültem mindig az idősebbek közelében, így hamar közismertté váltak számomra ezek a fogalmak. Egy-egy megnevezés hallatán azonnal előtűnt az egész érintett terület az ő sajátosságai és gyakran hozzátartozó gyerekkori kedves emlékeinkkel is. Így volt ezzel a 1960-as évek körül, minden falusi gyermek hiszen abban az időben a legkedveltebb időtöltésünk a természetjárás, fürdés, horgászás, biciklizés, futbalozás télen pedig a szánkózás, síelés, sinkózás korcsolyázás volt. A hatvanas éveimhez közeledvén elmondhatom, hogy nagyon szép élményekben gazdag gyermekkorunk volt annak ellenére, hogy anyagiilag sokkal szegényebb világ volt mint ma. A 1945-1960 született falusi gyerekek változatos életet éltek, dacára annak, hogy a televízió számát a faluban egy kézen meg lehetett számolni és a vándormozgás is lassan becsukta kapuját. Számítógépről még nem is hallottunk. Sokkal közelebb éltünk a természettel is az emberi kapcsolatok is mélyebbek voltak. Gyermekként csoportokba verődve barangoltunk a határban. Ha elhangzott körünkben a Dóna, Körtevígoly

megnevezés, nyáron azonnal a szőlő gyümölcs, dinnye ízét idézte fel bennünk, télen pedig a domboldalak síelésre, szánkózásra alkalmas lejtőit. Rima, Sálóca, Cigle, Kovácsház, Újpálház hallatán a végtelen nyári vakációs fürdözések és horgászások jutnak eszünkbe. Megjegyzem minden falusi gyerek kötelessége volt, hogy tudjon úszni, amit idejében mindenki meg is tanult. Így volt lehetőségünk kicsúfolni a fürdőző barkó gyerekeket, akik ezen a téren gyengébbek voltak. A hadaricska minden gyerek tavaszi álmához tartozott, alig vártuk hogy kiruccanassunk hóvirágot, gyöngyvirágot szedni. Kavacsos, Serkére járó, Céce, Bekháza a Dobra környéki földek megnevezése a vasutat és a gőzmozdonyt jelentette, melyet biciklin eljártunk a Cécéra csodálni. Míg a Fövényes, Téglák, Telek alja, Pást a Babica környéke a végtelen nádasokat, mocsarakat a Tökös kert, Szorgalomkert, Lucernások, Berzéte, Dónafolyás, Előré a falu körüli területeket jelentette.

Ez a sok szép megnevezés ma már csak a mezőgazdász - szakemberek körében ismert. Pedig fontos lenne az ifjú generáció részére is, hogy tudja hol él és nem csak a főbb irányok szerint nevezze a szülőföldet ahol él (Feled felé, Serke felé, Gesztete felé, Darnya felé). Ez bizonyos mértékig szegénységi bizonyítvány lenne. Ezért frissítsük fel tudásunkat ezekkel a szép helynevekkel.

(M.E)

Folytatás a 8. oldalon

Kataszteri útmutató

48°16'48.52"N 20°07'14.53"E elev 170 m 2004 Eye alt 5.07 km

- 1 - lucernások keleti oldal
- 2 - lucernások nyugati oldal
- 3 - tőkőskert
- 4 - téglák
- 5 - fővenyes
- 6 - telekalj
- 7 - telekoldal
- 8 - dobra
- 9 - serkére járó
- 10 - kavacsos

- 11 - bekháza
- 12 - céca
- 13 - cigle - poroszlás
- 14 - előrét
- 15 - kerekér
- 16 - tag
- 17 - kútaljja
- 18 - hercegárka
- 19 - hadaricska
- 20 - maradványföldek, nádmellék

- 21 - berzéte
- 22 - elsőosztály
- 23 - másodosztály
- 24 - Dóna
- 25 - harmadosztály
- 26 - kerekítő
- 27 - Dobóci tag
- 28 - kishosszú
- 29 - nagyhosszú
- 30 - babóta

- 31 - Dóna folyó
- 32 - Dóna völgy
- 33 - Körte völgy
- 34 - nádmelléki
- 35 - paprét
- 36 - paptag
- 37 - szorgalomkert
- 38 - bikarét
- 39 - macskadomb

**Nagyon JÓ munkalehetőség
AZONNALI belépéssel
JÓ fizetéssel !**

Győződj meg személyesen !

Hozd magaddal az ismerősödet (akár nyerhetsz si) !

0907 347 437, 0911 121 737

SIMONYI HÍRMONDÓ

A SIMONYI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

Felelős szerkesztő: Ing. Madarász Emil • Szerkesztők: Ing. Madarász Emil,
Milen Marcell, ifj. Lakatos Ernő, Adorján Renáta

• Szerkesztőség telefon száma: 047 / 56 66 222 •

• E-mail: obec.simonovce@gemernet.sk; www.gemernet.sk • Nyomtatta:

GEMKO-SLOVAKOMER s.r.o., Dobšinského, Rimavská Sobota